

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W KATOWICACH

40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a
Tel./Fax (0-32) 256-46-96, Tel/Fax (0-32) 255-26-47, Tel. /Fax (0-32) 255-44-04
E-mail: katowice@uokik.gov.pl

Katowice, dnia 13.08.2002r.

RKT-561/08/02/AW

Decyzja nr RKT-40/2002

Na podstawie art. 104 k.p.a. w związku z art. 80 i art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1319; ze zm. Dz.U. z 2001r. Nr 110, poz. 1189; Nr 154, poz. 1800) w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **odmawia się** wszczęcia postępowania wyjaśniającego na wniosek z dnia 22.07.2002r., uzupełniony pismami z dnia 25.07.2002r. i 08.08.2002r., wniesiony przez Elektrociepłownię Tychy S.A. z siedzibą w Tychach w sprawie stosowania przez Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji z siedzibą w Tychach subsydiowania skrośnego zakazanego ustawą z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2001r. Nr 72, poz. 747) oraz przepisami wykonawczymi wydanymi na jej podstawie, gdyż w sposób oczywisty z informacji zawartych we wniosku oraz posiadanych przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wynika, że nie naruszono zakazu określonego w art. 5 lub art. 8 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej Organem Antymonopolowym) w dniu 23.07.2002r. otrzymał wniosek Elektrociepłowni Tychy S.A. (zwaney dalej EC Tychy) z siedzibą w Tychach o wszczęcie postępowania antymonopolowego przeciwko Rejonowemu Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji z siedzibą w Tychach (zwanemu dalej RPWiK). W punkcie drugim wniosku EC Tychy wniosła o wszczęcie postępowania wyjaśniającego mającego na celu ustalenie czy RPWiK stosuje subsydiowanie skrośne zakazane ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz przepisami wykonawczymi wydanymi na jej podstawie. Zarzut stosowania subsydiowania skrośnego był spowodowany tym, że RPWiK pobiera od wnioskodawcy opłatę za ścieki według ilości zakupionej przez niego wody, a nie według ilości faktycznie odprowadzonej. W uzasadnieniu żądania EC Tychy podniosła, iż RPWiK stara się uzyskać przychody (opłaty) od niewykonanej usługi, tj. uzyskać wynagrodzenie za ok. 50.000 m³ ścieków miesięcznie, które do niego nigdy nie trafiają. Ponadto wskazała na prawdopodobieństwo ponoszenia przez RPWiK w rozliczeniach z innymi odbiorcami strat i usiłowania zrekompensowania ich w rozliczeniach z EC Tychy. Według wnioskodawcy RPWiK działa na terenie 17 gmin województwa śląskiego. Każda gmina może być taktowana jak oddzielny rynek o zróżnicowanych kosztach wymagający odpowiedniego ewidencjonowania kosztów w celu eliminacji subsydiowania skrośnego pomiędzy: a)

rodzajami prowadzonej działalności – dostawa wody, odbiór ścieków, b) grupami taryfowymi odbiorców. Skoro RPWiK jako pośrednik w przekazywaniu ścieków do oczyszczalni rozliczając się przy tym na podstawie urządzeń pomiarowych z oczyszczalnią, a z wnioskodawcą na zasadzie według ilości zakupionej wody, to przedmiotowy zarzut wniosku należy uznać za uzasadniony.

Organ Antymonopolowy zważył co następuje.

Analizując sprawę należy powołać przepisy ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków obowiązującej od dnia 14.01.2002r. oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12.03.2002r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. Nr 26, poz. 257) obowiązującego od dnia 08.04.2002r.

Zgodnie z art. 16 ust. 1 w/w ustawy na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków jest wymagane uzyskanie zezwolenia wydawanego przez zarząd gminy w drodze decyzji. W myśl art. 20 ustawy przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne określa taryfę cen i opłat za usługi wodociągowo-kanalizacyjne na 1 rok. Taryfy na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy podlegają zatwierdzeniu w drodze uchwały rady gminy, zaś zarząd gminy zgodnie z art. 24 ust. 5 sprawdza, czy taryfy zostały opracowane zgodnie z przepisami ustawy i weryfikuje koszty pod względem celowości ich ponoszenia. Ponadto rada gminy w oparciu o art. 19 ustawy po dokonaniu analizy projektów regulaminów dostarczania wody i odprowadzania ścieków, opracowanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne, uchwała regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków obowiązujący na obszarze gminy.

Tryb wprowadzania w życie nowych przepisów reguluje rozdział 7 ustawy. Zgodnie z art. 32 ust. 1 w/w ustawy w terminie 6 miesięcy od jej wejścia w życie (tj. do dnia 14.07.2002 roku) przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne są obowiązane wystąpić z wnioskiem do zarządu gminy o wydanie zezwolenia na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków, o którym mowa w art. 16 ust. 1. W myśl art. 32 ust. 2 w terminie roku od dnia wejścia w życie w/w ustawy zarząd gminy obowiązany jest do wydania decyzji w sprawie w/w zezwolenia, która zgodnie z art. 18 pkt 5 musi określać warunki, zakres i tryb kontroli realizacji zezwolenia i przestrzegania regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków. Regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków – zgodnie z art. 32 ust. 3 w związku z art. 19 ust. 1 - rada danej gminy uchwali po raz pierwszy dla przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, starającego się o zezwolenie zarządu gminy w terminie 9 miesięcy od dnia wejścia w życie w/w ustawy, tj. do dnia 14.10.2002r.

Szczegółowe kryteria ustalania niezbędnych przychodów, alokację kosztów na taryfowe grupy odbiorców i kryteria różnicowania cen i stawek opłat określa rozporządzenie w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. §3 rozporządzenia nakłada na przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne obowiązek opracowywania taryf w sposób zapewniający m.in. eliminowanie subsydiowania skrośnego.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 w/w ustawy zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy i, jak to wynika z przytoczonych powyżej przepisów, to właśnie organom gminy ustawodawca, określając mechanizmy kształtowania cen za dostawę wody i odprowadzanie ścieków, powierzył kompetencje do dokonywania oceny, czy przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne opracowując taryfę zastosowały się do obowiązujących przepisów ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz przepisów wykonawczych do tej ustawy. W myśl art. 24 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków zatwierdzanie cen i opłat zamieszczonych w taryfach przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, a także ocena kalkulacji kosztów w oparciu o które zostały sporządzone taryfy należy, w świetle w/w

ustawy, do organów gminy. Do właściwości organów gminy należy zatem również ocena, czy taryfowe ceny i stawki opłat zostały skalkulowane i zróżnicowane tak, by zapewnić eliminację subsydiowania skrośnego.

Z przepisów ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków wynika więc, że Organ Antymonopolowy utracił kompetencje do orzekania w sprawie cen i stawek opłat dotyczących zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, w tym do oceny czy przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne opracowuje taryfy w sposób zapewniający eliminację subsydiowania skrośnego. Zgodnie z art. 19 k.p.a. organy administracji publicznej przestrzegają z urzędu swojej właściwości rzeczowej i miejscowej. W okolicznościach sprawy wejście w życie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oznacza, że Organ Antymonopolowy nie jest właściwy do wydania decyzji dotyczącej stosowania subsydiowania skrośnego przez RPWiK. Utracił bowiem te kompetencje na rzecz organów gminy. Status i kompetencje regulatora na gminnym rynku wodno-kanalizacyjnym uzyskała Rada Gminy.

EC Tychy w punkcie drugim pisma z dnia 22.07.2002r. wniosła o wszczęcie postępowania *wyjaśniającego* w sprawie stosowania przez RPWiK subsydiowania skrośnego. W tym miejscu podnieść zatem należy, iż postępowanie wyjaśniające uregulowane w art. 43 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie jest postępowaniem obligatoryjnym. O jego wszczęciu decyduje bowiem jednostronnie Organ Antymonopolowy. Postępowanie to jest wszczynane zawsze z urzędu, nawet wówczas, gdy inicjatywa pochodzi od podmiotów posiadających legitymację czynną do wszczęcia postępowania antymonopolowego. W takim przypadku wnioski traktowane są jak sygnał, a składający ten wniosek nie jest w sensie prawnym wnioskodawcą, a więc nie uzyskuje statusu strony postępowania wyjaśniającego. Postępowanie wyjaśniające może być wszczynane wyłącznie w przypadkach wymienionych w art. 43 ust. 1 i ma na celu wstępne ustalenie czy nastąpiło naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wnosząc o wszczęcie postępowania wyjaśniającego w celu ustalenia czy RPWiK nie stosuje subsydiowania skrośnego EC Tychy wskazała, iż jest ono zakazane ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz przepisami wykonawczymi wydanymi na jej podstawie, w szczególności §3 pkt 1c rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2002r. w sprawie określania taryf (...). A zatem celem ewentualnego postępowania wyjaśniającego miałyby być zbadanie czy RPWiK swoim działaniem narusza przepisy ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. Jak wykazano powyżej Organ Antymonopolowy nie posiada kompetencji do prowadzenia postępowań w sprawach cen i stawek opłat za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Nie została więc spełniona przesłanka, która pozwoliłaby na rozważenie możliwości wszczęcia postępowania wyjaśniającego z urzędu.

Ustalenia dokonane w oparciu o informacje zawarte we wniosku EC Tychy oraz analiza przepisów ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków i jej przepisów wykonawczych wskazują zatem, iż Organ Antymonopolowy nie jest właściwy do wszczynania postępowania w sprawie stosowania subsydiowania skrośnego przez RPWiK. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż z informacji zawartych we wniosku oraz posiadanych przez Organ Antymonopolowy w sposób oczywisty wynika, że RPWiK nie naruszyło zakazu, o którym mowa w art. 5 lub art. 8 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, a tym samym brak jest podstaw do wszczynania postępowania wyjaśniającego w tej sprawie.

Od niniejszej decyzji stronie przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Katowicach w terminie dwutygodniowym od dnia doręczenia decyzji.

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Alicja Kral